

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.
Hirdetmények jutányosan számítottak. — Nyilttéri közlemény soronként 30 kr.
Bélyegdíj minden beíratás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V., Klapka-útea 162.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal: III., Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

A népiskola nemzeti iránya.

Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyar népiskolák részére 80 szemléltető képet szándékozik festetni kiválóbb művészeink által. E képek közül 40 hazánk földjét és népét fogja ismertetni, 40 pedig történelmünk fontosabb és megkapóbb eseményeit ábrázolni.

Azok, kik a magyar népiskolák belső életét, a népiskolai tanításnak meglehetősen kozmopolita voltát és a gyermeki lélek sajátosságait ismerik, bizonyára hozsánával fogadják a miniszter ezen elhatározását. Így majd talán nem sokára elkövetkezik az az idő, midőn hazai népiskoláink nem csupán a legszükségesebb általános ismereteket közlő intézetek lesznek, — hanem egyáltalán a széperzék fejlesztői és terjesztői és a mi fő, a magyar nemzeti öntudatnak és józan hazafiságnak templomai sokkal nagyobb mértékben és hatékonyabb módon, mint addig valának.

Ez pedig nem akar vád lenni a magyar tanítóság ellen, a mely elismerést érdemel azért, hogy mostoha viszonyai és magára hagyatottsága mellett is megtett e tekintetben annyit, a mennyit tehetett. Az a magyar tanító, kinek keblét hazafias érzések dobogtatták, eddig is igyekezett tanítványaiiban a nemzeti érzületet fölébresztetni és táplálni, őket a haza földjének és nagyjainak megbecsülésére

nevelni. De micsoda eszközök állottak rendelkezésére? Szó és szó, és alig egyéb! Hatalmas fegyver tagadhatatlanul, de épen kis gyermekekkel szemben bizony sokszor fogyatékos és — a félre- vagy meg nem értetés lehetősége miatt — nem is mindenki mestere a szónak.

Ha pedig a tanító a magyar földnek változatosságát, szépségeit és Istentől megáldott voltát, a magyar népnek foglalkozását, sajátos faji vonásait, öltözködési módjait, szokásait be akarta mutatni: akkor nyílt meg volt akadálya, mert az ország térképén kívül egyebet alig mutathatott. Pedig mindezek megismertetésére és felfogására igen gyöngye eszköz a szó. Hát még ezeréves történelmünk nagy alakjait és azokat a megkapó és megrázó eseményeket, melyek a hazaszeretet jellemző tulajdonságait olyan egyszerre megvilágosítják a leggyöngyűbb lélek előtt is, mint a fölkelő nap e földet, ugyan hogyan mutathatta meg eddig a magyar tanító? Megint csak legfőképpen szóval!

Pedig a gyermeknek nem elég a szó, a mely hamar elröpül, különösen nem elég akkor, ha lelkének fejletlensége miatt nem is értheti meg igazán. A gyermeknek példa kell és kép, melyet az ő életének képzelő tehetsége megelevenít, szászoroson kiszínez és megnagyítja a mely a folytonos látás által annyira lelkébe vésődik, hogy ezt a benyomást onnan semmiféle hatatomból többé le nem törölheti.

Ha majd az a 80 kép ott függ a magyar népiskola falain; ha a gyermekek naponként szemekkel látják a magyar haza szépségeit, nagyjait és történelmünk megkapó eseményeit; ha lelkük képzeletben minden nap befutja a haza földjét és minden nap lelkesedéssel gyűlad a mult nagy eseményein: akkor a magyar népiskola is ezerszerre többet tehet a népnek hazaszeretetre és nemzeti öntudatra való nevelésében, mint a mennyit eddig tehetett. Egyúttal fejlődni fog népünknek a szép, a művészet iránti érzéke és föl fog ébredni nem egy szunnyadó tehetség.

Adja Isten, hogy ez az idő minél előbb bekövetkezzék és hogy elkészülvén a képek, hirdessék Wlassics miniszternek érdemét és dicsőségét, a ki a magyar népoktatást először igyekezett igazán nemzeti alapra állítani és a kinek volt bátorsága az állam pénztárát a sokak által annyira lenézett és kicsinyelt népiskola és népoktatás ilyen irányú fejlesztésére igénybe venni!

Páthy Károly.

Városunk fejlődése érdekében.

II.

Lapunk mult számában összegezve városunk haladásának tényezőit, rámutattunk arra a nagy erkölcsi és anyagi erőre, mely a jól irányzott gazdasági

A KECSKEMÉTI LAPOK TARCZÁJA.

Nagyanyám becéje.

— Danilevszki Grigorij után oroszról. —

Nagyanyám, Vaszilyevna Anna ép ellentéte volt férjének Jakovlyevics Ivánnak. Fiatallabb volt nála, néhány évvel túlélte és ép abban a korban halt meg, mint ő: hatvannegyedik évében.

Jakovlyevics Iván nagyatyám közep-termetű, széles vállú, ősz és jóformán kopasz férfi volt, húsos orral és sötét, bágyadt, meglehetősen ravasz szemekkel. Természeténél fogva rest és nehézkes lévén, öreg korában egészen egykedvűvé vált és fahéj-szinű vagy zöld vadász-kabátot, széles nanking-nadrágot és magas, bojtos csizmát viselt. Fehérneműje, hála nagyanyám gondoskodásának, mindig finom és mocsoktalan fehérségű vala.

Nagyanyám Vaszilyevna Anna magas, sovány és halvány volt, eleven eszes szemmel, egyenes hegyes orral, előrehaladt kora daczára szép termettel és meglepő fürgeséggel meg kitartással. Ünnepeken fekete levantin-ruhát viselt, máskor változatlanul fehér perkál-ruhát. Ősz haját mindig tiszta csipkefejkötő ékíté, vállára fehér kendőt borított, melynek végeit a ruhába kapcsolta. Hideg napokon még nagyatyám szürke flanel-beke-

sét vagy báránybőr-kabátját vette magára. A gazdaság után járva szintén férje csizmáit használta, látogatásai alkalmával pedig paraszt-kocsin járt, kedvvel öltve magára nagyanyám régi katonaköponyegét és meleg róka-prémes kucsmáját.

— Spártai nő! — mondták a szomszédok, ez öltönyben látva őt. És nagyanyám tényleg spártai nő volt.

Vaszilyevna Annának nem volt állandó háló-szobája. Egy héten a zöld vendégszobában, más héten az ősök termében aludt; néha a sarok-szobába vagy a könyvtárba vándorolt.

— Adósságai bántják, álmatlanságban szenved, — sugdosták a szomszéd asszonyok.

Nagyanyám szerette az olvasmányt. Fiatallkorában jó nevelésben részesült, jól tudott francziául meg németül és öregségében sem vesztette el hajlamát a könyvek és az érdekesebb részletek kivonatolása iránt. Ha a városban vagy valamelyik szomszédjától új, érdekes művet kapott, szobájába vitte és elővette jegyzőkönyvét. Halála után a padláson sok füzetet találtak, melyekbe olvasható apró irással kivonatokat jegyzett kedvencz íróiból: Voltaireból, Rousseauból, Beaumarchaisból, Diderotból és Lessingből.

Nagyanyámnak nem volt állandó, sem nagyszámú cselédsége. A legszükségesebb munkákat a falusi asszonyokkal végeztette, kiket egymás után rendelt be az udvarház

tisztogatására. Vaszilyevna Anna gyermekkorától fogva szeretett varrogatni és viseltes ruhákat átalakítani. Öreg napjaiban nem egyszer lehetett őt az ősök terme vagy vendégszoba szőnyegén ülve látni, körülvéve parasztasszonyoktól, régi ruák bontogatásával és szabásával foglalkozva, melyeket azonban soha sem vett magára.

A házban nem csekély rendetlenség uralkodott. Nagyanyám folyton olvasott, nagyatyám pedig vadászgatott. A gyermekek többet játszottak mint tanultak. Volt ugyan ugynevezett nevelőjük, egy franczia emigráns, Sangboeuf, ki letelepedvén, feleségét is Francziaországból hozta: Sangboeufné értett némely étel kitünő főzéséhez. Férje nem annyira a rábizott gyermekek nevelésével, mint inkább vadászattal, halászzal és béka-fogdosással, — melyeket felesége jelesül készített el, — továbbá szerelmi történeteknek Boccaccio modorában való elbeszélésével foglalkozott. A gyermekek felnöttek. A fiukat egyenruhákba bujtatták és messzefekvő ezredekhez küldték. A leányokat férjhez adták. Sangboeuföt és feleségét is elbocsátották, kik a szomszéd városban hentes-üzletet nyitottak és különösen kolbászaikkal nagy hirre tettek szert. Nagyatyám gazdasága a huszas évek elején mindinkább hanyatlott. Megesett, hogy őt több ezerholdas birtok mellett olykor nem volt pénze élelmi-szerek vásárlására. Nagy-

politikában rejlik, de egyszersmind kifejeztük megdöbbenésünket, hogy a rohamos fejlődés után mintha petyhüdség szállta volna meg a mozgató erőket s a haladásban veszélyes pihenőre jutottunk.

Említettük a többek között, hogy a piac környékén a város által összevásárolt telkek szabályozása és fölépítésével a hatóság mennyire hozzájárulna a város szépítéséhez s talán a lakosság építési kedvét is fokozná. Tény, hogy a lakosság építkezési kedve megcsappant. Sokfelől hallottuk a panaszt, hogy építkezésre irányuló törekvésüket az a bizonytalanság hátráltatja, hogy a városnak általános szabályozási terve nem lévén, a régi kapkodó rendszer mellett, a szabályozási vonalak esetleg történő változásával nemcsak anyagilag károsodhatnak, hanem kényelmökben is megzavartatnának az újraépítkezők.

De másrészt az is általános panasz, hogy a város fejlődésével megindult kisajátítások után a fundusok ára minden indok nélkül annyira fölszökött s pusztá telkekért is oly mesés árakat kérnek, hogy a szerényebb viszonyok között levő lakosság, megfelelő házhelyekhez egyáltalán nem juthat.

Ez pedig baj, mert a régi, ósdi jellegből csak úgy tudnánk kivetkőzni, ha fejlettebb izlés mellett épületeinket minél styllszerűbben építve, szomszédainkat is hasonlókra ösztönöznénk.

A város szépítésének kulcsa tehát a hatóság kezében van. A telkek árának mesés magasságát csak múló tünetnek tartjuk; mert nem hiszszük, hogy a mi praktikus közönségünk csökönységével akadály lenne a város fejlődésének. Hanem igenis a hatóságnak kell megtenni minden lehetőt arra nézve, hogy a város szabályozási térképe haladéktalanul elkészítettén, a Piacz-tér s a vá-

ros főútczáinak szabályozása és a város telkeinek styllszerű beépítésével a közönségnek újmutatással szolgáljon. Mint említettük a lakosság gazdagodásának s így közvetve a város szépítésének, fejlődésének ereje gazdasági kulturánk tökéletesítésében, illetve hasznosításában leli alapját.

Gazdálkodó város vagyunk, büszkék gazdasági terményeink kvalitására; de e mellett szorgalmas nép is, a mely mind több és több földet hódít meg a földművelésnek.

Különösen gyümölcstermelésünk és homoki szőlőművelésünk révén emelkedtünk jó hírnévre. De hogy ezt a jóhírnevet megtarthassuk s közönségünk mind nemesebb fajok termelésére nyerjen ösztönt, módokat kell keresni, hogy gazdasági terményeit minél hasznosabban értékesíthesse. Szövetkezetet kell tehát alakítani, mely közraktárakat, pincze-egyleteket szervezzen, a hol a lakosság terményei: gabonája, gyümölcse és bora megfelelő módon szortoriztatván, kellő módon értékesíttessék.

Ezen szövetkezetek működésének mikéntje ámbár nem tartozik cikkünk keretébe, mindamellett mint annak egyik ágát, mint közszükségletet említjük föl egy olyan árúcsarnoknak létesítését, a hol mindenféle kecskeméti gyümölcs, szőlő stb. raktároztatván, a kicsinyben történő eladás azonnal, a nagyban történt vásárlás pedig közvetítés által fogatosítottatnék.

Ha azonban városunkat csakugyan fejleszteni akarjuk, gazdaggá, széppé kívánjuk tenni s egy nagyvidék központjává óhajtjuk fejleszteni, olyan praktikus vasúti politikát kell folytatni, mely nagy területünket megfelelő vasútvonalakkal behálózván, gazdasági és ipari termékeinknek útát nyisson s az egész környéket Kecskemét felé terelje. Ebből

a czélből áldozott a város a fülöpszállási és tiszaughi vasútak építésére. — Ezzel azonban még mindent nem végeztünk el, — hanem egyelőre a kecskemét-lajosmizse — jászkerékegyházi vonalak kiépítését kell forszíroznunk.

Valóságos tengeri kigyó ez a lajosmizsei vasút ügye. Évek óta kísért, de létesítését mindig valami körülmény akadályozza.

Tudjuk, hogy a város már évekkel ezelőtt megszavazta a gőzmozdonyú vasútra a segélyt; akkor az erre irányuló mozgalmat a villamos vasút terve szorította háttérbe. Most azt halljuk, hogy a társ-vállalat megszűnt a mi a villamos vasút ügyét ismét kérdésessé teszi.

Mindenesetre elvárjuk hatóságunktól, hogy ebből a kétségből közönségünket kisegítse s szigorúan köteleze a vállalkozót, vagy vállalkozókat, hogy elvállalt kötelezettségüknek záros határidő alatt tegyenek eleget; mert a közönség jól felfogott érdeke kívánja, hogy a kecskemét — lajosmizse — kerékegyházi vasút mielőbb kiépüljön.

A vasútak kiépítése mellett közútainknak jókarban tartása is hatóságunk gondoskodásának tárgyát képezi.

Országútainknak állami kezelésbe lendő vétele nagyon is illuzórius lévén, a töltő-anyag silánysága mellett, gondoskodnunk kell oly anyagról, mely közútainkat használhatóvá és tartóssá tegye.

Tudjuk, hogy a jelenlegi rendszer mellett az útakra jelentékeny összeget költ a város s mind a mellett azok tartáhatatlanok; kívánatos tehát, hogy legalább a főközlekedési utak makadam rendszerű burkolattal láttassanak el.

Tudvalevőleg a Körös folyók rendkívül sok törmelék, követ, kavicsot ragadnak magukkal a felső szakaszokból s azokat alsó szakaszukban rakják le a

asszony, kedveseim, olyan mint az új ruha... atyám házában mind a mellett egész vendégsereg tartózkodott. Jakovlyevics Iván adóssági daczára úriasan élt, külön zenekart, énekeseket tartott és száz kopós vadászokat rendezett.

Az ebédről az gondoskodott, a ki akart. Tulajdon szárnyas állataik csakhamar nem voltak elegendők és a tejjel, tojással megzöldéssel együtt a faluktól szedték robot fejében. Marunka, az öreg gyérhajú kulcsárnó töltötte a teát és mindig meztláb parancsolgatott a többi cselédségnek.

Jakovlyevics Iván úgy is kissé komoly, félénk és kora ifjúságától fogva szüksézává lévén, az adósságok és zilált anyagi viszonyai következtében mindig rosszkedvű vala. Vaszilyevna Anna mind a mellett mindig a legnagyobb tisztelettel szolt férjéről, kinek szellemét és finomságát, meg nagyjelentőségű hallgatását nem győzte eléggé dicsérni. Még Jakovlyevics Iván szívének gyöngeségei iránt is nagy elnézést tanúsított. Mikor férje a kurbatovi erdész csinos leányához, Ulyankához kezdett vonzódni, — Vaszilyevna Anna várakozás ellenére kedvesnek és elmésnek találta a leányt. Hogy férje gyöngeségét ne érje baj, medvebundával és selyemharisnyákkal ajándékozta meg. És mikor e tiszteletnyilvánítások miatt egyik és másik menyee görbe szemmel nézett rá, így szolt:

— Ne legyetek gögösök asszonyok, hanem férjeitek irányában is hasonlóan elnézők. Az

az újabbért szegre kerül a régi... A férfi mindig az úr marad. Örülhetünk, ha kedvére lehetünk és dédelgethetjük...

Menyee nyugodtan hallgatta tanácsait, de egyik sem fogadta meg.

Vaszilyevna Anna rokonaitól és ismerőseitől edességeket szokott férjének hozni.

— Izleld meg lelkem, — nógatta őt, eléje tevén a tálakat. — Itt vannak bőjti pástétomok hallal és gombával... meg izletes szalonkaczombok.

Ha pedig Jakovlyevics Iván töltött néhány napot vadászaton, feleségének egy-két étellel ilyenforma levelet küldött: „Kívánom szívem, hogy egészségedre váljon. A tányéron fehér gombák vannak savanyú mártással, a tálban kárász, a többit is figyelmedbe ajánlom, — mind kitűnő.”

Jakovlyevics Iván állandóan a prisibi családi birtokon lakott. A többi birtokot úgy mint Olsankát, Serednit, Sevubebet és Bogatát ispánok kezelték. A vagyoni állapot évről-évre rosszabrá fordult, a hitelezők mindig toladokóbbak lettek. Az összes birtokok sorsa hajszálon függött. Nagyatyámban az akarat, türelem és elszántság hiányzott ügyei rendezéséhez, az ispánok felügyeléséhez és a rossz fordulat megváltoztatásához.

Vaszilyevna Anna teljes erejéből tartott távol férjétől minden rossz vagy izgató hirt. Maga értekezett, veszekedett a hitelezőkkel, halasztást kért tőlük, szemrehányásaikat, sőt gorombaságaikat türelmesen hallgatta, ha csak

férjének békét hagytak. Nagyatyám igen jól tudta feleségének ezt a szokását. Maga is kezére játszott és ha a hitelezők jelentkeztek ágyba feküdt, pióczákat hozatott s addig készülődött felrakásukhoz, míg a toladokó vendégek elúztak.

*

— Lelkem, el kellene látogatnod Serednibe vagy Olsankába, — szolt egyszer nagyatyám férjéhez, — furcsa dolgok történnek ott...

— Mit tegyek szívem?

— Az istenért, menj oda és nézz azoknak a gaz ispánoknak körmére. Annyi a birtokunk, juhunk, szarvasmarhánk és majd semmi jövedelmünk... Fiaink katonák és pénz-segélyre van szükségük... fiatal emberek, kik élvezni akarnak... És jó ideje egy kopek sines házunkban...

— Szívem! elmennék, de... úgy látszik vihar van készülöben.

Jakovlyevics Iván nem volt nagy hős és különösen a zivatartól félt. Esős időben kerülte az utazást, mert félt, hogy a villám belé üt. Óvatos és gyenge természetű lévén, különösen az utazástól irtozott, melyre gyakran hetekig készülődött.

Igen sokszor köztudomású lett, hogy felesége rábirta valamely útra és el is szánta magát rá. Most kezdődtek a készülődések. A meghatározott napon már korán reggel megtelt az előszoba. Az irnok, a raktár-felügyelő, a robotosok, a kulcsár összegyűltek, várva a

mederbe. Ez a kötőrmelék a legegyszerűbb eszközökkel raktározható el bárkák vagy tutajokon s ereszhető le a Körös torkolatáig, a honnan propelleren könnyű szerrel szállítható a kecskeméti Tiszáig, a tiszaughi révbe és innen a tiszaughi vasúton kecskeméti területre.

Négy—ötezer frt befektetéssel a város rendes propeller-vállalatot létesíthet a Tiszán, mely nemcsak a lehető legolcsóbban szállítaná Kecskemétnek a szükséges kőanyagot, hanem a Körös-torkolat és tiszaughi rév között a személy- és áruforgalmat is közvetítvén, a kecskeméti Tisza-vidék és a tiszaughi vasút fölvirágzásának jelentős tényezője lenne.

A hazai ipar gyámolítása.

Hogy a hatóságunk a hazai ipar támogatására irányított törekvése minél szélesebb körben ismeretes legyen, közöljük a hatóságnak hozzáuk is megküldött határozatát. Az egész ügyet lapunk már előbb magáévá tette, annak nagy horderejéről mélyen meg van győződve, azért a hazai ipar támogatására a legmelegebben ajánljuk közönségünk figyelmébe az ide vonatkozó intézkedéseket:

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter f. évi július hó 25-én 50214. sz. a. kiadott és a városi tanács által beterjesztett leiratában kiemelve a hazai ipar támogatásának az államfejlődése és anyagi felvirágzása szempontjából mutatkozó rendkívüli fontosságát, felhívta a törvényhatóságokat, hogy a hazai ipar támogatására minden lehető módon és fokozott mértékben törekedjenek s közszükségleteik beszerzésénél ezen irányelvek teljes mértékben leendő érvényesítése végett alkossanak szabályrendeletet vagy legalább hozzanak e tekintetben elvi határozatot.

A bizottsági közgyűlés ezen leiratot és a városi tanácsnak azzal egyidejűleg beterjesztett javaslatát tudomásul vette s mivel eddig is azon meggyőződés vezette, hogy a nemzeti vagyonosodásnak s ezzel együtt a haza felvirágzásának egyik leghatalmasabb tényezője a magyar iparnak minden rendel-

kezésre álló módon való fejlesztése és erősítése s ezen elvet a törvényhatóság minden szerve eddig is figyelemben tartotta, annak érvényesítését a maga hatáskörében mindenkor előmozdítani törekedett, ezen törekvését továbbra is fentartja, sőt azt az eddigénél még szélesebb körben és hatályosabban kívánja érvényesíteni; szabályrendelet alkotását azonban nem tartja szükségesnek, annyival kevésbé, mert a szükségletek beszerzésénél, az ipari munkálatok kiadásánál követendő eljárás, valamint azon esetek megszabása, melyekben külföldi cikkek beszerzése válik szükségessé, épen a közgazdasági, különösen az ipari élet terén mutatkozó folytonos változások mellett nem látszik célszerűnek; ellenben a városi tanács javaslatához képest irányadó elvekül határozatilag kimondta a következőket:

1. Bárminemű iparcikknek a városi pénztár terhére történő beszerzése alkalmával — akár árlejtés, akár megrendelés útján történik a beszerzés — magyarországi gyárak és magyar iparosok készítményei előnyben részesítendők s külföldi gyártmányok csak az esetben vásárolhatók, ha kétségtelen, hogy a szükséges cikkek magyarországi gyárakból vagy iparosoktól egyáltalán nem, vagy csak a külföldiektől magasabb árak mellett, vagy nem megfelelő minőségben szerezhetők be.

2. A város közönségével szerződéses viszonyban, vagy állandó összeköttetésben álló vállalkozók, kereskedők és szállítók szerződésileg, illetőleg határozatban kötelezendők arra, hogy az általuk a városi pénztár terhére szállított cikkek hazai származását igazolják. A mennyiben pedig tudva, az eljáró tisztviselők megtévesztésével külföldi gyártású cikket szállítanak: a város közönsége részére szerződésben biztosítandó azon jog, hogy az illető szállítóval szemben a szerződést kártérítési kötelezettség nélkül azonnal és egyoldalúan megszüntethesse s a szállító kárára és veszélyére a szerződésben megjelölt cikkek szállításával mást biztasson meg. Nem szerződött szállítókkal szemben hasonló esetben azon megkorlátozás alkalmazandó, hogy az összes városi alkalmazottak eltiltandók attól, hogy tőle a város számlájára bármikor valamit vásárolhassanak.

3. A város által eszközözendő építkezéseknél, kövezeéseknél, vagy más nagyobb munkálatoknál a vállalati feltételekben előzetesen kikötendő, vagy amennyiben elháríthatlan tech-

nikai akadályok, vagy az árakban mutatkozó jelentékeny különbség ezt ki nem zárják — csak magyarországi anyag használható, csak olyan alvállalkozók, munkavezetők, felügyelők és munkások alkalmazhatók, a kik magyar állampolgárok s mindezen körülmények fennállását a vállalkozó a városi tanács kívánására hitelt érdemlő módon igazolni tartozik. Ezen feltételek betartása érzékeny pénzbírságok kikötésével, esetleg a szerződésnek ez okból való felbonthatóságával biztosítandó.

4. Ha megfelelő minőségű és árú hazai iparcikkek beszerezhetése, vagy magyar munkások alkalmazhatása iránt kétely támad: a városi tanács a m. kir. belügyminiszter úr 50214/III. fő 1899. számú körrendeletére való hivatkozással forduljon felvilágosítás vagy útastásért: a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrhoz.

5. Ezen határozat végrehajtásával és fogantatásának ellenőrzésével a városi tanács bizott meg, de a mellett annak betartásáért az összes eljáró tisztviselők személyesen is felelősek s köteles a városi tanács minden e téren felmerülő mulasztást a közgyűlésnek azonnal bejelenteni.

6. A városi tanács ezen határozat hivatalos kiadványát az összes tisztviselőknek, a város által egészben, vagy részben fenntartott összes tanintézetek igazgatóinak, továbbá mindazon vállalkozóknak és kereskedőknek, kik a várossal szerződéses viszonyban nincsenek ugyan, de a kiktől a város esetenként bármiféle iparcikket beszerezni szokott, kiadni tartozik.

7. A tárgyalás alkalmával tett indítvány folytán még kimondta a közgyűlés azt is, hogy a helybeli iparosok és azok készítményei még a magyar ipar többi termékeivel szemben is előnyben részesítendők.

Végül ezen ügy tárgyalása alkalmával dr. Horváth Ádám bizottsági tag felszólalása folytán az is szóba került, hogy sok olyan külföldi származású iparcikk lévén a városban forgalomban, mely hazai gyárakból is versenyképes minőségben és árak mellett lenne beszerezhető, — az ilyen külföldi gyártmányok kiszorítása iránt társadalmi úton is szükséges lenne mozgalmat indítani. E tekintetben a törvényhatósági bizottsági közgyűlés útastást nem ad ugyan, de figyelmébe ajánlja a városi tanácsnak, hogy a helyi sajtó, a gazdasági és iparos egyletek, különösen pedig a

parancsszót. Végre felébred az úr, ásít, sóhajt, ágyában fekvé iszogatja teáját, kezét nézi, tobákol, szétveti koczkás zsebkendőjét és térden megint összehajtja.

Ily esetekben Sangboeufné érdemes tanítványai: Nicska Jantok a szakács és Neska szakácsné az útazást megelőző napon szoktak útravalót sütni-főzni. Az énekéről és iszákosságáról hirhéd lakatost, Fedkot berendelték. Megjelent az öreg kocsis Ivasko, kicsiny, zömök, boszusan földre néző alak, kit a fiatal lovak a betanítás alkalmával gyakran elgázoltak. Fedko lakatos azt a szigorú parancsolatot kapta, hogy az úr fegyvereit megvizsgálja és tisztogassa. Ivaskónak meghagyták, hogy a barna négyes-fogatot korán reggel etesse, itassa és befogja. Az eleség, fegyverek és fogat rég készen állnak már, az összegyűlt cselédek ki s be járnak, iszogatnak. A jobbágyfaluban felsőbb parancsra mindenki elbújt, nehogy útjában legyen az úrnak, mi rossz jel volna. De ő még mindig nem hagyta el a hálószobát.

Vaszilyevna Anna ily körülmények közt ide-oda forgatja kötőtűt, majd az egyik, majd a másik ablakon néz ki, végre elveszti türelmét és férjéhez megy.

— No, miért nem indulsz lelkem? — kérdezi, látva hogy férje még mindig az ágy szélén ül és hol kezét, hol zsebkendőjét bámulja.

— Szivem, ma aligha lesz valami az útazásból, — feleli Jakovlyevics Iván.

— Miért?

— Kezem elzsibbad, körmöm kékül. Ez időváltozást jelent. Hagyjuk holnapra.

— Hisz a legszebb idő van! — kiáltja nagyanyám boszusan; — nézd mily derült a láthatár, mező és kert mily illatos!...

— Tévedsz, — viszonzá nagyatyám; — Neska szakácsné azt állítja, hogy a tyúkok egész éjjel kodácsoltak, a mi esőt jelent.

— Eső? Hisz felhő sincs az égen!

— És szivem olyan csunya álmom volt az éjjel... A boldogult Iván lelkeszszel fűrödtem a tóban, dulakodtunk, de legyőzött és rajtam nyargalt... Tegnap is álmodtam... Boldogult apámat láttam...

És ekkor Jakovlyevics Iván elkezd mesélni álmait, — lassan, pihenésekkel, úgy hogy nagyanyám elveszti türelmét és eltávozik. Az útazás természetesen elmaradt. Az ispánok a birtokon neszét veszik azalatt az úr szándékának és óvatosabbak lesznek.

Jakovlyevics Iván végre mégis eltökélte magát. Nagyanyám misét olvastatott és vidáman, eléggülten jár-ke. A sárga bécsi hintó a lépcső elé áll és szőnyegekkel, csomagokkal, palackokkal, edényekkel telik meg. Gavruska, ki egy személyben inas és fodrász, ide-oda tántorog a konyhából a félszerbe, onnan a zeneterembe meg a szabóműhelybe, bekukkantva a cselédszobába, hol a fonó és szövő szépektől csipős és udvarias megjegyzésekkel vesz búcsút. Az idő tizre jár és jó meleg.

— Ideje volna szivem befogatni, — szól Jakovlyevics Iván, kiürítve kávé-csészéjét.

— Egyél még egy kevés peccenyét, — mondja nagyanyám boldogan és int a kulcsárnénak.

Félóra mulva elővezetik a lovakat és befogják. „Békás”, a vadászkutya a fegyverek közé telepedett a bakra és türelmetlenül ugat.

Mialatt Jakovlyevics Iván óvatosan a peccenyét eszi, kiszedve a csontokat — Marunka, a kulcsárné félhangon jelenti nagyanyámnak, hogy a faluban egy parasztot láttak Seredniből.

— Kit? kit? — kérdezi az úr odafigyelve.

— Kocset Kapituskát.

— Mit akar?

— Rokoni látogatásra jött... aztán sógora...

Itt elhallgatott az öreg kulcsárné, észrevéve úrnője félénk integetéseit.

— Hivjátok ide Kapituskát! — parancsolá nagyatyám száját törölve és homlokát ránczolva.

Kapitoska megjelenik. Mélyen meghajol és az ajtónál megáll.

— Egészségesek vagytok mindnyájan? — kérdi Jakovlyevics Iván tobákolva.

— Mit mondjak uram... ha mindent elbeszélünk...

— Nem beteg senki?

— Dehogy nem! Például...

kereskedők kaszinójának bevonásával indítandó mozgalom e téren eredménnyel bírhat s egy sikeres társadalmi mozgalom a versenyképes magyar iparágak termékeinek növekedő fogyasztását nagyobb mértékben mozdíthatja elő, mint a milyen eredmény attól várható, ha a városi pénztár terhére történő megrendeléseknél ezen szempont az eddiginél nagyobb mértékben érvényesül.

A tölgy az iparban és háztartásban.

(Folytatás.)

Ez a tölgyfa, melyet Dioscorides, görög orvos és természetvizsgáló (élt Kr. u. 50 körül) coccus-nak, Theophrastus pedig prinosnak nevezett, nemcsak abban marad messze a mi tölgyeink fejedelmi alakjától, hogy fényes örökzöld levelei aprók, hanem a növése is csak cserjévé teszi őt, melynek ágai molyhosak. Kivételkép 60—80 cm. átméretű és 10—12 m. magas fává fejlődik és az ember szolgálatában áll úgy, hogy a gallyain élő karmazsin pirék bogárka, a kermesz, fezfestő anyagul válik be; jelentéktelenebb terméke azonban egy manna-nem.

A középeurópai tölgyek vendéglátó tárt karjai között 36 féle gomba, 16 zuzmó, 7 leveles és 3 májmoh talál szállást. De a kinek föltűntek a tölgyek levelein és ágain azok a sárga, piros, barna, gömbölyű, sima vagy görcsös kinövések, melyek úgy jelennek meg a sötét lombok között mint különös, sajátságos gyümölcsök: az nem igen hagyja megfigyelés nélkül azt sem, hogy e kinövések a tölgyfa barkavirágáról, még ki nem fejlett portokjairól, kérgéről, makkgyümölcséről, sőt még gyökeréről sem hiányzanak. Mayr csak a középeurópai tölgyekről mintegy 90-féle gubacsot írt és rajzolt le. Bogarak-okozta képződmények ezek s a végből jönnek létre, hogy a kis állat bennök ivadékát táplálék és lakóhelyül lássa el.

E kóros kinövések, melyeket a bennök fölhalmozott csersav miatt annyira fölhasználnak az ember ipara, hogy egyelőre nélkülözni sem bírná, oly módon képződnek, hogy a gubacs-darazsak részéről peterakás végett okozott sérülésen gyorsan és gazdagon szivárogoz ki a fa nedve és gömbölyű, vagy sokszögletű esomóvá dagad föl. A gubacsnak

csersavban gazdagabb (30—33 százalék) félesége az a zsiros és tüskés kinövés, mit közönségesen suskának neveznek, csak Dunántúl zsiros gubának. Ez csupán a kocsános tölgyön és változatain található és nem egyéb, mint eltorzulása a kupaknak, a tölgybogár szúrása következtében. A suskát értékben az a tulajdonsága is emeli, hogy nehezebben szárad ki és nem zsugorodik oly hamar össze, mint a gubacs.

A középeurópai tölgyek gubacsai között legkiválóbb a 45 százalék csersavat tartalmazó magyarországi; de az sérelmes házánk iránt, hogy e jeles anyagot termő tölgy, mely a kocsánosnak változata, Quercus austriaca nevet kapott a növénytudományban. A cserfa gubacsai (gallae gallicae et austriacae) legselejtősebbek Isztriában, a levantei és török gubacsok pótléka gyanánt leginkább csak a kelme-festőknél nyertek alkalmazást; métermázsája 24—25 frt körül kel.

Az arkádiai tölgynek (Qu. aegilops) gubacsai 40—50 százalék csersavat tartalmaznak és velania vagy velandia suska (cupulae quercus aegilopsis) név alatt jönnek kereskedésbe. Egy fejlett törzs 6—10 mázsát szolgáltat és mázsája körülbelül 3 frankon kel: nem megvetendő tőkét képvisel tehát egy ilyen tölgyliget némely arkádiai birtokos vagyonában, midőn a görög kormány 1839-ben 84,000 frankot vett be fogyasztási adó czímén az arkádiai suskakereskedésből. Az 1875-ik évi kivétel 1.749,000 frank értékű volt. A levantei velandia suskának termőfaját Qu. valoniának nevezik; ad ezt a Qu. graeca és Qu. oophora is.

A gubacs-tölgy (Qu. infectoria), mely Kisásziában, török Örményországban, Éjszak-Afrikában és Balkánfélszigetnek legdélibb részein otthonos, 2—3 méter örökzöld cserje. Ez szolgáltatja legnagyobb részét a török vagy levantei gubacsnak (gallae turcicae vagy tinctoriae), mely a kereskedésben Gallen-Aleppo név alatt igen keresett cikket képez. Angol és hollandi kereskedők némely éveken 10,000 mázsát is elszállítanak, legkivált a smyrnai kikötőből Európába. A kisászi gubacsok gazdagabbak csersavban, mint a mieink, némely féleségben 60—77 százalék is található és noha kisebbek, de nehezebbek a középeurópai tölgyek gubacsainál és alakjuk szögletesen gömbölyű. Legkedveltebbek a feketés vagy

sötétkék színűek, a nehéz és ki nem lyukgatott gubacsok; a fehéreket, valamint a bogár részéről összefurkált, fölörölt, könnyű, lyukacs minőségűeket alig használják valamire. Kisázsia évi termése átlag 600,000 mázsá, 10 millió frank értékben.

A világkereskedés következőkép osztályozta haszonvetőség szempontjából a gubacsokat; legjobbak a mosszuliak, ezek után következnek fogyó értékesség szerint az aleppói, smyrnai, tripolisiak; az európaiak közt legjobbak a moreabeliek, ha ugyan összehasonlíthatók az európai gubacs-tölgy termékei egyéb tölgyek e nemű termékeivel; vannak azonban, kik azt állítják, hogy a moreabeli gubacsot tulajdonkép cserfán szedik és annyi tény is, hogy ráncosabbak azok, mint a külső világrészekéi. Utánok mindjárt a magyarországiak következnek, valamint az olaszországi csergubacsok és a franciaországi magyal tölgy (Qu. ilex) kerek és kemény szövetű gubacsai, végül a németországiak. Mintha csak a hőmérő fokai szerint osztályozták volna őket, a leghidegebb vidék gubacsja a leggyaralóbb. Meyer lexicon szerint az isztriai gubacs 32—36 százalék tannint tartalmaz, az aleppói 60—65 százalékot, a japáni 60—70 százalékot, a kínai 65—75 százalékot.

Gubacsokból készül a gyógyszer-tári gubacsfestvény (tinctura gallarum), belőlök a gubacs-sav, a tannin- és gallussav (acidum gallicum), mely a vasnak és állati enyvnak igen kiváló színtője, reagens; nemkülönben belőlök gyártják a fényképek előállításánál használt pyrogallus savat, mely Bernstein szerint még csak kevéssel is ezélt 5-szörte magasabb áron kelt, mint maga az ezüst. De ugyanezen szerző arról is szól, hogy sikerült a vegyészeknek pyrogallus savat faecetből szintén előállítani, mihez bátran hozzáadhatni, hogy ha ez úgy igaz, akkor tölgyfaecetből még könnyebb e drága savnak előteremtése, mely ma már előbbi árának egyharmadáért is kapható. Szintén gubacs-por képezi egyik főalkotó részét a La-Forest-féle írának is, mely hajfestésre használatos.

Az ipar a gubacsokat leginkább bőrcserzésre, festés- és ténakészítésnél alkalmazza. Az aleppo vagy gallus ténát jó és régi hírének daczára a Leonhardi-féle 1856. óta gyárilag nagyban készített buzér (ali-

— Mi a baja?

— A mi sokunknak a faluban, látszólag csekély baj, az emberek elgyengülnek, azután ragyasok lesznek.

— Hallod szíved? — szól feleségére pillantva Jakovlyevics Iván, — ragya!

— Hallom! — felelte Vaszilyevna Anna, boszúsan nézve Kapitósára.

— No és az időjárás? — kérdezi az úr folytatólag, újra megkezdve a zsebkendő hajtogatását.

— Itt még megjárja, — hadarja az is pántól betanított mondokáját Kapitóska, — de künn a síkságon úgy összetornyosulnak a felhők, hogy Isten ments attól az esőtől megzivatartól, a mi ki fog törni.

— No akkor menj a konyhába és adass magadnak pálinkát meg sonkát... én pedig maradni fogok.

Jakovlyevics Iván úgy félt a zivatartól, hogy az első menyörgésre becsukatta a szoba ajtókat és ablakokat és a szent képek előtt meggyújtatta a lámpákat, világos fényes nappal ágyba feküdt, fülig betakarozott és fel nem kelt, míg a zivatar el nem vonult.

De ha megesezt, hogy Jakovlyevics Iván végre mégis kikocsizott, egyszerre eszébe jutott, hogy reggel ballábbal kelt fel, vagy két szalmaszálat látott keresztben feküdni az úton, vagy valaki elébe vágott, azonnal visszafordult és nem egyhamar szánta el magát újabb utazásra.

Nagyanyám élete, öreg napjaiban, általában nehéz volt. Fiai katonáskodtak, leányai férjnél voltak. Az olvasás vala egyedüli szórakozása. A szigorú erkölcsű, nagy olvasottságú és gyakorlati eszű öreg nő nem unatkozott. Férje valóban oly példátlan rosszul gazdálkodott, hogy harmincz negyven istálló ló mellett néha nem volt befogni való két ló sem. Némelyik sántított, némelyik gyöngélkedett és akkor Ivasko, a kocsis azt jelentette, hogy nem telik tisztességes fogatra. A szobákban ellenben, hála Vaszilyevna Anna gondoskodásának, tisztaság, világosság, otthoniaság uralkodott. A levegő jó illatú, fűszeres volt. A képkeretek aranyozása igaz kissé kopott és töredezett vala és Gavruska, a komornyik foltozott öltönyt viselt. De az ablakban mindig friss és zöld virág állt. A szobák padlóját a parasztasszonyok kisöpörték, fénymázzal bevonták és feltörölték. És ha Vaszilyevna Annának gyakran a legszükségesebbre sem telt pénze s fületlen eséséből itta teáját, férjének mégis ezüst findsában és tálcán szolgálták fel a reggelit. Csak újév napján nem volt szabad a cselédségnek a szemetet kisöpörni, hanem valamelyik zugba kellett gyűjteni, hogy a szerencsét ki ne hányják a házból.

És micsoda szerencse jutott nagyanyám osztályrészül?

Vaszilyevna Anna nyáron órákig elüldögélt könyvével az erkélyen, télen kötésével kezében a befagyott ablakhoz támaszkodott

és elnézegette a Bogata-parti birtok felé vezető országútát. Ott a Don mögött, száz és egynehány versztnyire, az egykori azovi, most katarinoszlavai kormányzóságban voltak a nagyapó birtokai és atyja által a mult században építettett majorja. Ott volt a nagyanyó kedvenc parkja... és abban nevelt és keresztleánya — Körtike, az ispánné.

E nagy örömben nagyanyám különös módon részesült. Vaszilyevna Anna egy nyáron a régi pribisi kertbe ment, hogy utána nézzen, nem esett-e le az oltás kérge az általa ültetett fiatal fákról. Megnézte az alma- és körtefákat, minden a legnagyobb rendben volt s már látni vélte a szép piros almákat és sárga körtéket. Azután virágokat szedett és ép távozni akart, mikor egy vékony körtefa aljában, a buja magas fűben gyenge sirást hallott. Vaszilyevna Anna lehajolt és gondosan szétválasztotta a fűszálakat. Előtte feküdt egy kézzel-lábbal toporzékoló, piczi gyermek rongyokba burkolva.

A körtefánál talált gyermeket Agrafának keresztelték s a leheléről Körtikének nevezték. Nagyanyám magához vette, ápolta és felnevelte. Midőn Körtike tizenöt éves lett és nevelése befejeződött, mikor nem csak olvasni, írni és számolni, hanem a női kézimunkákhoz és háztartáshoz értett, sőt énekelni és zongorázni is tudott, Vaszilyevna Anna elhatározta, hogy megválk tőle.

— Ugy nő fel, mint a komló s napról-napra szebbül! — gondolta nagyanyám. —

zarin) ténta szoritja ki mindinkább; e drezdai ipartermék készül most már sokfelé. Keleten az alappó ténta orvosság gyanánt is szerepel, nálunk a nép sömört vagy egyéb kiütéseket ken be vele, így jutván hozzá legkönnyebben az összehúzó tulajdonságú cersavhoz, mely egyedüli oka annak, hogy a gubacsdarazsak részéről a tölgyeken létrehozott korcsképződések iránt a gyakorlati élet olyannyira érdeklődik. Nálunk 30—60 ezer métermázsa gubacsot szednek s már a XVIII. században évente 300 mázsányit vittek ki külföldre tőlünk.

Kevés növény gazdag annyira fajban és változatban, mint a tölgyek, minélfogva külső alak tekintetében nem oly egyöntetűek azok, mint egyelőre gondolnók, de abbén megegyeznek, hogy valamennyien makkot teremnek és ez fontossá teszi a tölgyet az ember szemében. Herodotus, a történetírás atyja szerint az első görögök makkevők voltak; leghamarább állhat ez a földközi tenger-melléki tölgyek gyümölcseire nézve, valamint a csertölgynek szintén megehető makkjaira, melyek lisztjéből ma is kever téstájába Norvégiában a nép, talán annak összehúzó ize miatt, mert ha csak fügekészorú alakra nem süti kenyérét, megpeniszedik az a nyirkos levegőjű országban hamar. Edes ízű makkja van az éjszakamerikai gesztenye tölgynek, a fehér és prinos tölgynek, melyek hajdan egész indián-törzseket tápláltak.

(Folytatása következik.)

Színház.

A lefolyt hétnek már igazi sikerei voltak: Rákosi-Szabados B. „Bolond”-ja és a zsidó daljáték „Sulamith”-premiere-jei. Molnár László Budapestről pedig folytatta vendégjátékait.

Az eredeti operette két estén is, 14-én és 16-án, nagy közönséget vonzott és az előadó személyzetet a lehető legelőnyösebben mutatta be. Rákosi Jenő azt a francia fabliaut dramatizálta, hogy az útczai bohóc, midőn kóbor társnőjét a szerelem s az imádság eltérítik tőle, szintén dadogó imádsággal, (mert a nyelve nem megy rá) próbálja azt visszahódítani; de a mint az emberek elkergették a templomból, a csodatevő szent kép is elkerüli s ő fájdalmába bele is hal. Hatá-

sos és szerelmes párok, kapzsi parasztok derűs epizódjaival élénkített szöveg, dialógjaiban ritka erővel, beleillesztve a magyar lovagkor világába.

Szabados Béla zenéje sem chablonszerű dal és táncalbum, hanem igazi drámai kísérelője és magyarzója a cselekvénynek. A mikor szerelmes párok enyelegnek s az útczai komédiások produkálják magukat könnyed folyású, a mikor meg mese drámaivá fordul, minden erőlködés és operáskodás nélkül erősebb hullámlású, a zene- és énekkarnak hálás feladatokat adva. A Mária-imádság, magyaros alapmotívumával, a legszabek közé tartozik újabb operetteinkben; a farkas és szamar meséje, a veréb dal, a szerelmesek valezer-sextette stb. pedig fülbemésző, élénk rithmusú számok, de meg is tapsolták mind. Nagyhatású a második felvonás fináléja, midőn a bohócokat a búcsújárók elkergetik a templomtól. A hangszerezés sok finomságot mutat.

Az előadás, mint mondók, nem várt szabotosságú. Ha ezzel debütálnak, senki sem mondott volna rosszat az énekes személyzetről. Kaposi Józsa Bimbillája dönté el a sikert, mert nemcsak szép hangját, bravuros énekét, kifejező előadását, hanem prózája meleg tónusait is módjában volt ragyogtatni. Tudott dévajkodikni, majd érzelmes lenni, a szóval, dallal gyűjtani. Kemény Lajos baritonja a kóbor lovag szerepében szépen csegett s az együttesek hatását emelte az ő közreműködése is. Bimbóval, a szerencsétlen bolonddal Hadai S. aratott méltó tetszést, igazi drámaiság volt játékában s nyílt színen is zajos tapsot kapott. Szentes korcsmárosa, Gümöri sekrestyése jóízű epizódok; a három szerelmes kis leány: Tamás Szilvia, Koppán Margit és Szirmai Olga szemrevaló, kedvesen csattogó terezt s a szerelmes ifjak: Békefi, Kardos és Magas szintén ügyesek. A jelmezek szépek. A két ballerina is táncolt egy magyar kettőst.

A rendezés kitett magáért. Már a diszletek elhelyezése is mily hangulatos, az utolsó kép pedig valódi látványosság. De nagy visszateztést keltett a búcsújárók templomi zászlaja s az elül hordott tesület, erélyesen tiltakozunk kell a vallás szent tárgyainak bárminő profanizálása ellen.

F. hó 17-én került színre a sokat emlegetett zsidó daljáték, a „Sulamith”, még pedig a Kisfaludy-színház berendezésével. Hét

képben van elmondva, hogy Absolon vitéz mint találkozik és szereti meg a pusztában a bethlehemi Sulamithot, de aztán a szép Abigail oldala mellett elfelejti s az Isten büntető keze miként viszi vissza az elhagyott leányhoz. Hirlapi polemiákból tudjuk, hogy galicziai zsidó énekesek danái és Donáth Ede színházi karmester szerzeményei vannak itt hatásosan összeszöve, lévén az eredeti csak afféle melodráma.

Bárki csinálta és hangszerezte is, a szerelmesek találkozása a pusztában (a kút és a vadmacska!), a zsidó leányok mulatozása és Absolon esküvője, majd Sulamith keservének erős drámaisága, a kérők komikus epizódja stb. olyan zenei szépségek, melyek értetetővé teszik a dalmű nagy sikerét Budapesten. Kissé szokatlan a szavalat és zene váltakozása, meg a rövides képek egymásutánja (csak a 3-ik és 5-ik tesz ki egy-egy közepes felvonást), hanem a keleties zene zamatja nem téveszti el hatását senkire.

Az előadásra még ráfért volna néhány próba. A főszereplők közül M. Bácskai Julesa a czimszereppel, Kemény Lajos a csapodár Absollonnal, Szentes, Gümöri és Békefi a kérők komikus tereztjével, Koppán Margit és Szirmai Olga teljes sikert arattak. Úgyesen volt rendezve s talán a legzajosabb tapsot kapta a 3-ik kép: zsidó leányok mulatozása, ének és tánc eredeti vegyülete. Itt, Tamás Szilvia, Szirmai Olga és Tordai Etel is ügyeskedtek; jó alak Magas B. néger szolgája is.

Folyó hó 18-án Molnár László vendég-felléptével Schakespere „Othello”-ja került színre. Alaposan megkurtitva és még így is vajmi kevés élvezhetőt nyújtva. A vendég művész sem látszott teljes kedvvel játszani s csak a 3-ik felvonástól kezdve, a hol a féltékenység lobogó tüze emészti a hőst, volt szavalatában és játékában erősebb indulat. A düh és fájdalom, vérszomj és gyötrelm ama mesteri változataira, melyekből szerepe innen-től fogva áll, megkapólag tudta kezébe kapni megfelelő hangszereit. Szenvedésében volt erő, melynek sikeült hatalmába kerítenie figyelmünket, érdeklődésünket és rettegésünket. Ezt mutatta gyakori kitapsoltatása a darab második felében.

Lehet különben, hogy a tragédia-képtelen környezet bénítá játékát. Rajz Ödön Jagója minden volt, csak gazember nem. Erre a fizkóra az egész közönség nyugodtan rá

Fiaim eljönnek ezredeiktől látogatóba, a tisztek is a szomszédból körülöngják és egyikük, a hirhedt játékos és nőcsábító Inostranzeff őrnagy, a minap nagyon gyanúsán nézett rá. Legfőbb ideje, hogy eltávolítsam.

Vaszilyevna Anna tehát elküldte a házból Körtikét; előbb azonban sokat küzdött és sokat sirt. Ellátta Körtikét ruhákkal és cipőkkel, jó tanításokkal és könyvekkel, megáldotta és a Don mögé küldte Bogatára. Ott Flugra, az öreg tapasztalt, de beteges német felügyelőre bizta. De az öreg Flug nemsokára meghalt. Észre sem vette, hogy a reá bizott leány szívet gazdája volt lovászmestere, Bjeloguboff Rodivon ezalatt meghódította.

Június elején Körtike levelet irt Vaszilyevna Annának, áldását kérve Rodkájával kötendő házasságához. A hir meglehetősen meglepte és elszomorította az öreg asszonyt. Egy szót sem szólt férjének, hanem befogatott a fedeles brieskába és nyomban Bogatára hajtattott. Ott tanácskozott Flug özvegyével, vallatóra fogta Körtikét, jól megmosta Radivon fejét és végül áldását adta rájuk. A lakodalmat őszszel tartották meg Prisiben. Rodka a Flug helyettese, az özvegy halála után pedig bogatai ispán lett.

Idilli boldogságban élt feleségével s egy évre született kis leánykájával, a kit szintén Vaszilyevna Anna tartott keresztvize. Ugy tudta mindenki, hogy Bjeloguboff a Csetvertinszki herceg kiváltott jobbágya Litvániából s a szabadságlevelet fel is mutatta az

esküvő előtt. Csakhogy az a levél hamis volt és egy este Arakesejff herceg emberei körülkerítették a bogatai majort, hogy jogos urához hurezolják a megszőkött jobbágyat és családját. Hanem az elszánt Radivon felgyűjtotta a házat, melyben az elfogatásra megjelent rendőrbiztost leitatta s egy titkos ösvényen kis családjával és félretett pénzével együtt megugrott és a kozák kerületekben a Kaukázus vidékén mint lókupez tengette életét. A közhit szerint odaveszett a major égésénél.

Az égés és az ispánék tragikus halálának hire villámesapás gyanánt hatott Jakovlyevics Ivánra és Vaszilyevna Annára. Nagyatyám eladta a bogatai birtokot, mely kedvencük életébe került és a legnyomasztóbb adósságokat fizette ki árából.

*

Néhány év mulva meghalt Jakovlyevics Iván. Nagyanyó most a félreeső kurbatovi erdei birtokra vonult, mely építés és környezet tekintetében úgy hasonlít a bogatai majorhoz. Ha a fák közt járkált, akárhányszor felsóhajtott:

— Miért is engedtem Körtikét ahhoz az erőszakos lovászmesterhez menni feleségül? Milyen boldog lehetne a szomszéd Kalinics pálinkagyárossal, a kinek szántam is. Itt élne most közelemben, boldogan, mig most... Soha sem bocsátom meg magamnak, én vagyok borzasztó halálának oka!

Nagyanyó külseje és viseletére nézve hova-tovább a spártai nőkre emlékeztetett. Ha olvasott, ha kötögetett... akárhányszor ölébe nyugtatta kezét és elábrándozott. Bogatán és Körtikén jártak gondolatai. Kedvenc öreg kakasa sem mert ilyenkor kukorékolni, pedig egészen rekedt volt az is.

Kevéssel halála előtt egy unokájával a kaukázusi savanyúkútakhoz utazott Vaszilyevna Anna. Katarinodor táján egy postaállomáson, a hol lovakat kellett váltani, elmondta neki a hivatalnok, hogy Bjeloguboffék nem égtek ám oda Bogatán, hanem itt a kozák területekben barangolnak valahol.

Nagyanyó csak Körtikét kérdezte és majd elolvadt a könyektől. Sok pénzt ígért a szökevények előkerítéséért, vagy legalább róluk valami biztos hírt. Még a cserkeszek közt is kutatott, de hiába, — a Bjeloguboff-családnak nyoma veszett. A jobbágylélek örökre eltűnt az uraság szeme elől.

— Látod lelkem, — mondá nagyanyó unokájának, midőn e történetet elbeszélte. — én öreg és majdnem vagyontalan vagyok, nagyatyád birtokai el vannak adva, vagy feldarabolva... Ha idősebb léssz, jusson eszedbe e szegény jobbágyok sorsa... Olvass okos könyveket, akkor meg fogsz érteni mindent: a jobbágy lelkiületét, a földesúr féktelen haragját, a ház felgyűjtását és az üldözők elől való szökést.

merete volna bizni mindenét. Akármilyen rejlett e jóakarató szemekben, szerep-nemtudástól vonatott beszédben és pezsges járásban, csak Jago nem. Kürti Saroltának sikerült jelenetei voltak Desdemona szerepében, míg Kardos E. Cassioja hatástalan és nemesség híján való, Aitner Ilka Emiliája túlzott, Juhay Rodrigója semmitmondó figuráns csupán. — Várfalvi Anna kihívóan szavalta Bianca pár szóra redukált mondókáját, a hogy kell. A többi kis szereplő még azt az egy-két szót sem tudta, a mit a rendező szájukba adott. Szinte el sem hinné az ember, hogy ugyanez a személyzet két hete olyan tisztességesen játszotta „Hamlet”-et.

Egy felvonásközben Huber Miksa karmester Rossini „Tell Vilmos”-a nyitányát dirigálta el s a temperamentumos előadást zajosan megtapsolták. Nem illett volna e inkább Rossini „Othello”-ja nyitányát, vagy valami egyveleget e dalműből játszani, ha már az olasz zeneszerzőre gondoltak? Talán avultas kissé, de oda illőbb lett volna.

19-én „Don Caesar de Bazán”-t, Duma-noir és Demery hatásos darabját játszotta Molnár László. Ez a tönkrement spanyol nemes koldusgöggjével, a nők és üldözöttek védelmezésével, éles sarkamusával és hidalgói nembánomságával a Lendvayak óta parádés szerepe minden hőszínésznek. Vendégünknek is sikerült jelenetei voltak benne, csak a gúny nyilai nem röpködtek elég élesen. Marittát, a romantikus sorsú énekesnőt Kende Paulának oszták, kinek azonban nem tartozik szerepköréhez s nem is tett oly hatást, mint eddigi társalgási szerepeivel. Kár, hogy az A) csoport bérlői nem láthathatták igazi képében. Jó volt Rajz Ödön szerelmes királya, bohókás Gümöri Jenő és M. Nagy Mari udvaronc párja. A minden este fárasztott Szentesnek az intrikus miniszter szerepe jutott. Kár, hogy a szereposztásban és a szereplők foglalkoztatásában nincs elég tervszerűség, annál inkább kár, mert így hamar lejárják majd a legjobb színészt is.

20-án a „Czigánybáró”-t ismételték Juhász Ilka koloratur-énekesnő bemutatkozásával. Új énekesnőnk a budai szinkörnek (mi onnan ismerjük), Debreczennek, Szabadkának stb. volt ezelőtt kedvence és nálunk is egy csapásra megnyerte a közönség tetszését. Terjedelmes, iskolázott és lágy csengésű hangja van, nem oly üde frissességű, mint Kaposi Józsaé, de minden érdesség nélkül való is. Mindjárt Saffi nagy solóját meg kellett ismételnie és többi számaikat szintén zajosan tapsolták. Igen tetszett szép costüme-je is. Czipra cigányasszony szerepét Micsenyé Bácskay Julcsa énekelte, a ki a Népszínházban is tapsok közt lépett fel benne; az illuzió itt mindenetre tökéletesebb, mint a Sulamithban. A többi szereplő a multkorai és az egész előadás sokkal frissebb tempóba és fennakadás nélkül folyt, mint a minap.

E héten, két este kivételével, csupa zenés darabot láttunk. Mondunk egyet; nem volna-e czélszerűbb, az előadások jobb előkészítése érdekében, ha egy héten zenés repertoírunk volna, a másikon dráma és vígjáték? (lb.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Házasságkötés.** Folyó hó 16-án kötött házasságot fiatalágunk egyik rokonszenves tagja, ifj. Zimay Károly városi tisztviselő Szabó Sarolta kisasszonnyal, néhai dr. Szabó László városi tisztviselő szép és kedves leányával. A násznagyi tisztet Zimay László zeneköltő, a Ferencz József-rend lovagkeresztese, városunk nagy szülöttje és Szabó László törvényszéki jegyző teljesítették.

— **Beniczky Ferencz** főispán úr folytonosan érdeklődve városunk minden ügyei iránt, különös gondosságát képezi mindenkor gazdasági viszonyaink fejlesztése s jóhírnevének terjesztése. Ebből a czélből vett részt f. hó 18-án a szikrai szőlőtelep szüreti multságán, mely alkalommal egy, a szomszéd Jász-Nagykun-Szolnokmegye nótabilitásából álló társaságot is hozott magával, hogy bemutassa nekik Kecskemét nagy előhaladását. A vendégek között voltak: Lippich Gusztáv, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja, Bá-

tory István ügyvéd, nagybirtokos, Kovács N. főmérnök, Kléber József törvényszéki bíró, Pólya Béla ügyvéd, továbbá Ormódy N. az általános biztosító-társaság igazgatója, Bérczy László pénzügyigazgató; helybeliek közül: Kada Elek polgármester, Fekete István helyettes polgármester, Szegedy György tanácsnok, dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő, Tatay Jenő és dr. Nyirády László th. bizottsági tagok. Az illusztris társaság a város nevezetességeinek megtekintése után vonaton ment ki Szikrába s vett részt a szüreten. A társaságot meglepte a vidék szépsége s szőlőkultúránk fejlettsége, úgy hogy kedves szomszédaink elhatározták, hogy minden erejükkel azon lesznek, hogy Szolnok-megye itt a Szikrában — mely a vonat által Szolnokkal közvetlen összeköttetésben van, — legalább is egy 200 holdas szőlőtelepet létesítsen. De a kirándulásnak maradó jelentőségét az adta meg, hogy az előkelő társaság jelenlétében, szeretett királynőnk emlékezetére elültették a nemes díszfákból álló „Erzsébet-liget”-et, mely hirdesse századok múlva is közönségünknek hazánk jótékony nevelője iránt érzett háláját és szeretetét.

— **Halálozás.** Mély részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: „Kovács István és neje Gyenes Vilma és gyermekeik: Vilma, Margit, Sándor és Pista; Kovács Mária és férje Pacsu Mihály; Kovács György és neje Szahácsi Csorba Ilona és gyermekük: György, úgy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalommal jelentik a szeretett testvér, sógornő és nagynéne özv. Posszert Gyuláné született Nemes Kovács Vilmának f. hó 15-én esteli 10 órakor, életének 45-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 17-én d. u. 3 órakor fognak (I. tized, Vásári-nagy-útcza 220. szám alatti házból) az anyaföldnek a Szentháromságról nevezett sirkertben átadatni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 18-án délelőtt 8 órakor fog a róm. kath. anyateplomban az Egek Urának bemutatni. Kecskeméten, 1899. október 16-án. Béke lengjen porai felett!

— **Az irnoki pályázat eredménye.** Az irnoki állásra hirdetett pályázat folytán a jelzett állásra folyamodtak: Diószeghy József, Dárdai Ernő, Domián István, Tantó Sándor, Nagy Béla, Bende László és Fekete Béla városi napidíjas irnokok.

— **Papírforintosok** 1900. év január hó 1-ével a forgalomból kivonatnak, a mennyiben azokat január 1-től fogva az állami pénztárakban sem váltják be. Ha tehát valakinek még volna ily pénznemből, úgy azon december 31-ig túladni iparkodjék. Az adóhivatalokban addig elfogadják.

— **Állategészségügyi körök.** Fontos tanácskozás folyt e hó 20-án a városháza bizottsági termében, Kada Elek polgármester úr einöklété alatt. A város területének állategészségügyi körökre való felosztása iránt alkotandó szabályrendelet alapelvei állapítottak meg ez alkalommal s egyúttal az új sertéshizlaló-telep helyének kijelölése is tanácskozás tárgyát képezte. A tanácskozás eredménye szerint a város 10 állategészségügyi körre lenne felosztva s ezek mindenikének külön dögtere s a bugaczi és a monostori kör kivételével — járvány esetére külön vasúti állatrakodója lenne. Ezen felosztásnak állattenyésztésünk és kereskedelmünk felvirágzása szempontjából rendkívüli hordereje lesz, mert ha a határ valamelyik pontján állatjárvány üt ki, nem akad fenn az egész város állatforgalma, hanem csak a járvány által érintett s az azzal szomszédos körök forgalma, a többi körökből pedig szabadon szállíthatják a jószágot nemcsak Magyarország bármely részébe, hanem Ausztriába, sőt az új kereskedelmi szerződés megkötése után remélhetőleg Németországba is. Ugyanígy, vagy még nagyobb jelentősége lesz az új sertéshizlaló-telep létesítése is, — mely teljesen modern berendezéssel fog létesíttetni s ennek folytán onnan a hizott sertések akkor is akadálytalanul lesznek Ausztriába szállíthatók, ha a város területén sertésvész ütne ki. Így azután a sertéshizlalás, mely pár évtizeddel előtt városunkban a közvagyon-

sodás egyik legfontosabb tényezője volt, ismét visszanyerheti előbbi jelentőségét s városunk abban a maga haladásának hatalmas emeltyűjét újból feltalálhatja, annál inkább, mert a kőbányai telepek, mint centrális piacnak, további fentartása nincs tervbe véve. Csak siessünk, hogy a kedvező helyzet el ne szalaszszuk.

— **A szüret még mindig tart,** természetesen, a ki minél későbbre hagyta a szüretet, annál jobb minőségű mustot szűr. Az eddigi eredményből konstatalhatjuk, hogy az idén nemcsak elég jó minőségű boraink lesznek, hanem mennyiségre jóval fölül mulják a mult és harmadévi termés mennyiségét.

— **Színházi hetiműsor.** Ma, vasárnap, október hó 22-én, bérletszünetben: Lemon-dás. — Hétfőn, A) csoport 5. szám, bérletben: **Mozgó fényképek** (bohózat). — Kedden, B) csoport 5. szám, bérletben: **Jáfet 12 felesége** (operette). — Szerdán, C) csoport 5. szám, bérletben: **Olivette lakodalma** (operette-újdonság). — Csütörtökön, A) csoport 6. szám, bérletben: **Sulamith** (dalmű). — Pénteken, B) csoport 6. sz. bérletben **Fedora**, P. Lukács Juliska vendégművésznő fölléptével. — Szombaton, C) csoport 6. sz. bérletben: **Magdolna**, P. Lukács Juliska vendégművésznő fölléptével. — Vasárnap, bérletszünetben: **Betyár kendője** (népszínmű).

— **Vasúti mizériák.** A M. Á. V. — úgy látszik — tüntet a közönség érdekeinek figyelmen kívül hagyásával. Újabban gyakran megtörténik, hogy a személyvonatokon nincs elég kocsi. Így volt ez a szegedi kiállítás alkalmával, ismétlődött szeptember végén és október elején, az újonczok tömeges utazásakor. Legutóbb az a panasza érkezett hozzánk, hogy a mult vasárnap, — e hó 15-én — Katonatelepen az ide 9 órakor érkező vonaton egy teherkocsiba szorították be úgy a másod- mint a harmadosztályú utasokat, a kik 18—20-an voltak kénytelenek pár négy-szög méter területen állani, mert ülőhely természetesen nem volt. Ugyanaznap délután örült, a ki a fél 4-kor induló személyvonaton másodosztályú jegyéért a folyosón állóhelyet kaphatott. Ideje volna már, hogy az e tekintetben intézkedő vasúti hatóságoknak kötelességükre leendő kioktatására a kereskedelmi minisztert illetékes tényezők felhívják.

— **Hont-vármegye közönsége** a nép között mindinkább terjedő, a lakosságot anyagilag és szellemileg tönkretevő pálinkaivás korlátozása iránt a képviselőházhoz intézett feliratát pártolva végett törvényhatóságunknak is megküldvén, alkalmat ad a közgyűlésnek, hogy ezen fontos kérdéssel ismét foglalkozzék. Törvényhatósági közgyűlésünkön egyes fölszólalások nyomán már előbb is heves hangok hallatszottak ezen mételeyező, különösen a szegényebb néposztály elsatnyulását, erkölestelenítését előmozdító kör ellen. Most, midőn ismét szőnyegre kerül a sor, kívánatos lenne, ha a közgyűlés olyképp határozna, hogy a pálinkaivás korlátozása czéljából a város központján levő összes pálinkamérők megszüntessenek.

— **A pályandvar** határának külső szélén, a sétatér szomszédságában egy gyalogútnak építése már régebbi megegyezés alapján a vasúttársaság kötelezettsége levén, mint értesülünk, ennek a nagy forgalmú útnak kikövezését a vasútigazgatóság elhatározván, annak miként leendő kiépítése végett folyó hó 25-én egy vegyes bizottság helyszíni szemlét tartott.

— **Panaszok.** A színház földszintjén végig-sívtató léghuzam egyre tűrhetetlenebb már. Utóvégre nincs a világon olyan művész-társaság, mely a meghűlés, csúsz és köszvény rémével szemben állandó vonzerőt tudna gyakorolni. Olyan hideg is a publikum, akár a jegcesap. Az ajtók elé kívülről függönyök kellenek, így van ez Budapesten minden színháznál és a tűzbiztonság ott sem áll rosszabbul, mint nálunk. Sürgős javítás kell, a mint a fagyos házat is hamarabb kellett volna befűteni. A ruhatárosok újak s a földszint baloldalán levő annyira tapasztalatlan, hogy a kabátokat a kiadott ellenőrzési jegynek meg nem felelő szegre akasztgatja s a távozásnál egymást érik estéknél a kabátcserek. Vagy

adjanak mellé segítséget, vagy hozzák vissza a tavalyi tapasztalt ruhatárosokat. Nem azért járunk színházba, hogy esetleg kabát nélkül maradjunk valamelyik előadás után.

(Beküldetett.)

— **Az anyakönyvi hivatal statisztikája.** Több oldalról intézték hozzánk azt a kérelmet, hogy az anyakönyvi hivatal forgalmáról szóló kimutatást, mint azt 1895-ben elkezdettük, de azt később térszúke miatt mellőzni kényszerültünk, — ismét folytassuk. Engedve a több oldalról irányult fölshóllalásnak mai számunkban megkezdjük a kívánt sorozatot s azt minden héten lehetőleg közölni fogjuk. A legutóbbi egy hét folyama alatt, vagyis f. hó 14-től bezárólag 20-ig a következő *születések* jelentettek be:

1. Juhász Verona Ilona rk. — 2. Zs. Kovács Ferencz rk. — 3. Szalkai Mária ev. ref. — 4. Kónya Emilia ág. hitv. ev. — 5. Szurok Julianna rk. — 6. Major József rk. — 7. Csordás Eszter ev. ref. — 8. Kara Pál ev. ref. — 9. Szabó Margit rk. — 10. Bodonyi Terézia rk. — 11. Rebek József rk. — 12. Polják Viktoria rk. — 13. B. Kiss Terézia rk. — 14. Molnár Ilona rk. — 15. Sebestyén József rk. — 16. Herczeg József rk. — 17. Molnár Sándor rk. — 18. Gulyás Rozália rk. — 19. Kecskés Béla rk. — 20. Pauer Mária Terszia rk. — 21. Csák Sándor rk. — 22. Szabó Eszter rk. — 23. P. Sörös József rk. — 24. Jenei Ilona ev. ref. — 25. Mészáros Lajos rk. — 26. Tóth Ferencz ev. ref. — 27. Mészáros Ferencz ev. ref. — 28. Polacsek Erzsébet rk. — 29. Polacsek leány (halvaszületett) rk. — 30. Bozsik fiú (halvaszületett) ev. ref. — 31. Gazdik Terézia rk. — 32. Kabók Erzsébet rk. — 33. Szabó István rk. — 34. Kabók József rk. — 35. Burda Terézia ág. hitv. ev. — 36. Bakó Mária rk. — 37. Kovács Ferencz rk. — 38. Főző Sándor ev. ref. — 39. Kis Ilona rk. — 40. F. Hegedüs Gergely rk. — 41. Bognár Terézia ev. ref.

Ugyanezen idő alatt *kihirdettek*: 1. Százdí József rk. és Csontos Eszter rk. — 2. Tóth István rk. és Lehóczki Erzsébet rk. — 3. Tóth Menyhért rk. és Borbély Rozália rk. — 4. Szabó István rk. és Gupcsik Rozália rk. — 5. Bajári István ev. ref. és Siroczky Anna rk. — 6. Molnár László rk. és Kerekes Terézia rk. — 7. Nyúl Mihály rk. és Farkas Teréz rk. — 8. Dékány István rk. és Pintér Magdolna rk. — 9. Tamási István rk. és Szuhai Anna rk. — 10. Arany Gergely ev. ref. és Nemes Ágnes rk. — 11. Kovács Elek ev. ref. és Bartus Teréz ev. ref. — 12. Almási Gáspár rk. és Sándor Rozália rk. — 13. Gera István rk. és Fazekas Magdolna rk. — 14. Simon János rk. és Tóth Mária rk. — 15. Veres István rk. és Biró Rozália rk. — 16. Mészáros János rk. és Kocsis Veronika rk. — 17. Gyapjas László rk. és Eigner Emma Erzsébet rk. — 18. Pusztai György rk. és Nagy Zsuzsanna rk. — 19. Birkás Ferencz rk. és Járvás Jusztina rk. — 20. Juhász Ferencz rk. és Török Julianna ev. ref. — 21. Peschling Péter rk. és Hajnal Terézia rk. — 22. Czigány János rk. és Endre Rozália rk. — 23. Ferenczi (közéletben Ferenczi) József rk. és Dobrai Julianna rk. — 24. Farkas Ferencz rk. és Kosi Anna rk. — 25. Révész Sándor rk. és Fodor Terézia rk.

Házasságot kötöttek: 1. Sági József ev. ref. és Vajda Erzsébet ev. ref. — 2. Galambos József rk. és Gödrös Magdolna rk. — 3. Szalai József ev. ref. és Kakógyi Mária rk. — 4. Zimay Károly rk. és Szabó Sarolta rk. — 5. Köröndi Elek rk. és Gbicza Erzsébet rk. — 6. Fekete József rk. és Tóth Magdolna rk.

— **A kecskeméti bor hódítása.** Hogy a kecskeméti homoki szőlőknek jó neve van már is s a kecskeméti bor jóságával mind nagyobb tért foglal el, annak eklatáns bizonyossága az, hogy fővárosunk egyik elsőrendű szállodája a Petrovics-féle Metropolszáloda tulajdonosa elhatározta, hogy az üzletben szükséges bort ezután kizárólag Kecs-kemétről szerzi be, ebből a célból a Helvé-czia-telep s több magántermelőnek termését vásárolta meg, azzal a szándékkal, hogy a kecskeméti bornak minél jobb hírnevet szerezzen. Hogy úgy a főváros közönsége, mint az oda ránduló vidékiek mindenesetre meg-

szeretik a tiszta, üdítő ízű jó kecskeméti bort, s ebből kifolyólag a kecskeméti bor kelendő-sége is nagyobb lesz, — teljesen világos. Midőn tehát a vállalkozó jóakarátát megdicsér-jük, őt, mint a Kecs-kemét barátját ajánljuk fölranduló közönségünk figyelmébe.

— **Mi hir a szomszédban?** Mint a Fél-egyházi Lapokból olvassuk, a vallás és köz-oktatásügyi miniszter a félegyházi polgári leányiskolának állami kezelésbe vételét hatá-rozta el. Ezzel az ottani polgári leányiskola nagy változáson megy át. A város csupán ezer frt hozzájárulást ad s az iskolaépület tisztogatását teljesíti. A tanerők javadalma-zása, az iskola berendezése és fejlesztése tel-jesen az államot terheli, mely mindenesetre az intézményt a mai kor kívánalmainak meg-felelőleg fogja átalakítani.

— **A szegényügyet,** — mint értesülünk — országosan rendezik. Most dolgoznak a bel-ügyminiszteriumban az új javaslaton, mely hivatva lesz a szegényügyet új alapokon or-szágszerte rendezni. Ebből folyólag rendelet érkezett a hatósághoz, hogy az összes szeg-ényeket összeírva, a létszámot a belügy-miniszteriummal közölje.

— **Allomás-változás.** Folyó hó elsejével a Kecs-kemét-fülöpszállási vasútvonalon levő „Korhanköz” állomásnak neve a vasútigaz-gatóóság engedélyével „Korhán-köz” re vál-toztatott. Egyébként ez csak egy helyes-írási hibának kúgazitása volt.

— **Erőszak.** Folyó hó 19-én éjjeli 12 órakor özv. Farkas Pálné Széktó 1. sz. a. birtokán a repavetésben az ottani tanyás tolvajt vett észre, a ki a repát dézsmálta; oda ment, hogy azt kérdőre vonja. Az ismeretlen erre neki támadt, de a tanyás már-már letépette a tolvajt, midőn az ismeretlennek elbujt társa oda rohant s egyesült erő-vel Farkas Pál tanyást leverte úgy, hogy egyik karja eltört s eszméletét veszítette, mire a tettesek a lopott repával s a tanyás töltött puskájával tovább álltak. A rendőrség messzemenő intézkedéseket tett az erőszakos egyének megkerítése végett.

— **Betörés.** Bogos Erzsébet nyiri lakosnő 17-én szüretelni volt, ez alatt magára hagyott lakásába ismeretlen egyén behatolt s onnan nagyobb értékű ruhaneműeket és háziessz-köket elemelt.

— **Gondatlanság.** Bózsik József, Borbás 63. sz. a. lakos felesége, Kovács Julianna, Lengyel Pálné tanyásné zubbába segédkezése mellett f. hó 15-én este egy fiú gyermeket hozott a világra. A tudatlan javasasszony azonban oly gondatlansággal járt el teendői-ben, hogy a rendőrség szükségesnek tartotta a vizsgálat megejtését s a tárgyiratokat a kir. ügyészséghez tette át, annak megerősí-tése végett, hogy nem fogor e fönn vétkes mulasztás.

* **Fortuna otthona.** Az osztálysorsjáték utolsó húzásán a 600,000 koronás jutalom nyeremény a rendkívül szerencsés és hírne-ves Gaedicke A. főgyűjtődjében (Budapest, Kossuth-Lajos-útcza 17.) vásárolt 62551. sz. sorsjegyre esett. Ezen föelárúsító kiízetett már vevőinek egy 400,000 koronás főnyere-ményt, háromszor 60,000 koronás főnyere-ményt. I. osztályú sorsjegyek ezen szerencsés föelárúsítónál már most kaphatók.

Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:
IFJ. TÓTH ISTVÁN.	A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.
Szerkesztőtárs:	Kiadó:
DR. NAGY MIHÁLY.	TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhöz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek, Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. 2

A

Ferencz József

keserűviz

nemcsak hogy Magyarországon a legelterjed-tebb, hanem a világkereskedelemben is virágzó kiviteli czikk helyét foglalja el. Ajánlatos csakis

Ferencz József

keserűvizet

kérni és nem budai vagy egyéb elnevezést használni, mert több csekély értékű viz csaló-dásig hasonló vignettákkal jön forgalomba.

Kiadó lakás.

Alulirotnak a IV. tzedben, a Nagy-kőrösi-útczába nyíló Gyik-útcza 36. szám alatti, alapjából újonépült, magas, föld-sziintes, minden kényelemmel berendezett, csak egy év előtt épült, már egy télen át lakott **háza**, mely magában foglal 3 nagy útczai, 1 udvari, 2 elő-, 1 cseléd-szobát, konyhát, éléskamrát, fűskamrát, 1 fülkét, 1 mosókonyhát, (mely utóbbi fürdőszobának, sőt lakásnak is használ-ható pincze,) és padlás, tágas folyosóval, (esetleg az egész egy nagyobb és egy kisebb lakásra osztható) az udvarban ivóvízű kúttal, **folyó évi november-től kiadó.**

Bővebb értesítéssel *dr. Kovács Pál, Pataky Imre* igazgató-tanár urak, esetleg a tulajdonos *Budapest, József-körút 43. sz. I. emelet 9. a. szolgálnak.*

258 ?—12

Mády János.

A feltaláló dr. Meidinger tanár úr által kizárólag feljogosított gyár.

MEIDINGER-KÁLYHÁK

készítésére.

H. HEIM cs. és kir. udvari szállító

Budapest, Thonet-udvar.

Bécs, I., Kohlmarkt 7. — Prága, Hybnergasse 7.

Szabadalmazva minden államban.

— Első díjakkal kitüntetve az összes kiállításokon. — Legelőnyösebb töltő és szellozó kályha.

Lakások, iskolák, irodák stb. számára, a legegyszerűbb és legpompásabb kiállításban. Tetszés szerinti hosszantartó égési tartam koksz-, 24 órai égési tartam köznefűtés-sel. Több szobát egy kályhával lehet fűteni.

Waggon-kályhák.

Heim-fele Meidinger-kályhák.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Óvjuk az utánzásoktól, miért is becses figyelmébe ajánljuk az itt feltüntetett véd-jegyet, mely a kályha ajtajának belső olda-lán rá van forrasztva.

Heim-fele HESTIA-KÁLYHÁK.

Heim-fele fűstemésztő kandalló.

A kéménykövek teljesen fűstemészek ma-radnak határtalan égési tartam. A már megie-vő kandalló-burko-lat felhasználható. Egy kandallóval több helyiséget lehet fűteni.

Heim-fele fűstemésztő Caloriferek.

Minden rendszerű központi fűtések.

— Száritó készülékek ipari és gazdasági célokra. —

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Kályháink csak akkor valódiak, ha azok budapesti vagy bécsi raktárainkól szerezettek be.

223 20—17

7551—899. szám.

Árverési hirdetemény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Vitéz Gusztáv** végrehajthatónak **Wiener Izidorné** született **Vitéz Klára** elleni 526 frt 27 kr. és jár. iránti végrehajtási ügyében, a kecskeméti 528. sz. tjkvben A + 593. hrsz. a. felvett s Vitéz Klára férj. Wiener (Wiener) Izidorné végrehajtást szenvedett, Schwarz Laura, Vitéz Géza, Vitéz László, Vitéz Gyula, Vitéz Adolf és Vitéz Gusztáv tkvi tulajdonostársak nevének álló ingatlanok végrehajtást szenvedettekkel illett 552 frt becsértékű $\frac{1}{12}$ -ed részleti jutalék, továbbá a lajomszizei 1259. sz. tjkv betétben A I. 1—2. sor. 13/24/a és 13/24/b. hrsz. a. ltvett s végrehajtást szenvedett és Wiener Izidor nevének álló ingatlanok végrehajtást szenvedett nevének álló 308 frt becsértékű felerésze külön-külön tartozékaival együtt a végreh. törvény 176. §-a értelmében **1899-ik évi november hó 29-ik** napján d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét város és Izs. község házábanál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi október hó 6-ik napján.

Kapy,

kir. tszéki bíró.

315 1—1

Egy jómagaviseletű fiú

(1—2 középiskolával)

TANONCZUL

azonnal felvétetik

Tóth László

könyvnyomdájában.

Egyéb különlegességek:

Író- és
másoló-tinták.

Vizmentes

BÖRKENŐCS.

„VANDOL”
szabad. talpvédő.

Ércztisztító pép. Arany-
és ezüsttisztító szappan.

Bőrlack

Szab. **kenőkefe**
„Nigrett” folyékony
fény mázzal **fekete** és
színes cipőkhöz
30 kr.

A sok értéktelen utánzások
miatt kérem nevemre ügyelni.

A világon a legjobb fénymáz!

Aki a lábbelijét szép **fényessé** és **tartóssá** akarja tenni, csak

Fernolendt-fénymázat

vásároljon; a világos lábbelikhez pedig

Fernolendt fele természetibőr-crémet.

Mindenütt

kapható.

56

Cs. kir.

szabad.

40—37

A gyár alapított **Bécsben, 1832. évben.**

Gyáriraktár: **WIEN, I., Schulerstrasse 21.**

St. Fernolendt.

6251—1899. tkvi szám.

Árverési hirdetemény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a **Kecskeméti Takarékpénztár-Egyesület** végrehajthatónak **Kapás József** és neje **Góbor Eszter** úgy **Jobbágy Adámné Csordás Erzsébet** elleni 300 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében — az izsáki 1710. sz. betétben A. I. 4—3. sorsz. a. foglalt és Kapás József úgy neje Góbor Eszter nevének álló egész ingatlanság 46 frt becsárban — az izsáki 1711. sz. betétben A. I. 1—9. sorsz. a. foglalt és Kapás József úgy Góbor Eszter és Jobbágy Adámné Csordás Erzsébet nevének álló egész ingatlanság 526 frt becsárban — és pedig az 1710. sz. betéti ingatlan Varga János 77 frt és jár. iránti követelése kielégítése céljából is **1899. évi november hó 8-ik napján** d. u. 4 $\frac{1}{2}$ órakor, — mint egyetlen határidőben, Izsák község házábanál megtartandó nyilvános árverésen, az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Izsák község házábanál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban, a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kecskeméten, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus 12-ik napján.

Kapy,

kir. tszéki bíró.

317 1—1

KÖVES IGNÁCZ

vászonkereskedése **KECSKEMÉTEN** a „Piros Rózsához”
K é t t e m p l o m - k ö z .

Nagy raktár valódi ozérnavásznakból,

u. m: rumburgi, irlandi, hollandi és kreászokból, czérnadamasztokból, színes- és fehér készletekből, szepességi készletekből, czérna-kanavásznakból, Schroll-féle sifonok, damasztok és pamutneműekből, fehér piquet- és zsinór-barchettekből és színes mosó barchettekből.

Nagy raktár kész fehéreneműekből.

Menyasszonyi kelengyék minden kivitelben. Legolcsóbb bevásárlási forrás szabott árak mellett. — Minden czikken számokkal kiírva látható a szabott ár.

286

10—5

5493—899. szám.

Hirdetemény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Majsai-Jakabszállás pusztán a templom körül elterülő s Kún-Majsa község tulajdonát képező mintegy

ötven házhely,

folyó évi október hó 30-án d. e. 8 órakor, a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Miről a venni szándékozók azzal értesítetnek, hogy egyes házhelyek kikiáltási ára 50 frt; a vételár pedig 2 év alatt, 4 részletben lesz fizetendő. Egyéb feltételek az árverés alkalmával lesznek felolvasva.

Kelt K.-Majsa község képviselőtestületének, 1899. október 7-ikén tartott üléséből.

314 3—2

Füstös Bertalan, Varga Kálmán,

jegyző.

főbíró.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

309

Eddig fölülmulthatatlan!

24—2

Maager Vilmos-fele valódi, tisztított

DORSCH - májola j

törvényesen védett csomagolásban

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárban.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál, **Nyirády László** és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS, Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

Utánzásokot a törvény üldözi.